

Олар Н.Д.

асистент;

Лукомська І.О.

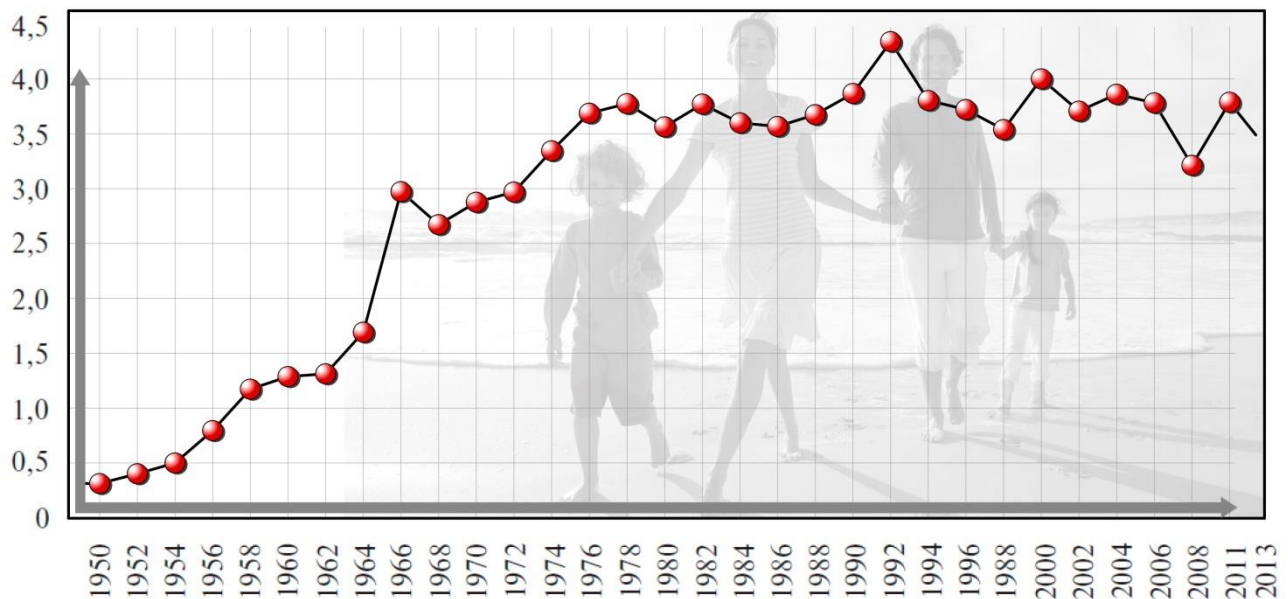
кандидат архітектури, асистент,

Національний університет «Львівська політехніка»

ВАЖЛИВІСТЬ АРХІТЕКТУРИ ОБ'ЄКТІВ СІМЕЙНОГО ДОЗВІЛЛЯ

Актуальність досліджуваної теми зумовлена катастрофічною ситуацією в існуванні сім'ї, як головного соціального інституту виховання й розвитку особистості. Проблемами сучасної сім'ї є: погіршення спадковості, зменшення кількості дітей, пізнє формування соціальної готовності для створення сім'ї, збільшення кількості розлучень, зміна мотивації шлюбу [1].

Статистика розлучень в Україні перевищує 50% і динаміка цієї цифри є писемістичною (рис. 1). Для порівняння наводиться статистика розлучень в інших країнах за даними Інституту демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України (рис. 2).

Рис. 1. Кількість розлучень у розрахунку на 1000 населення в Україні у 1950–2013 рр.

Джерело: дані Держстату України [4]

Соціологи В.П. Левкович та О.Е. Зуськова [3], вивчаючи негативний характер подружніх відносин, виділили п'ять груп потреб, найважливіших для життя подружжя, які впливають на задоволення шлюбом:

1. Потреба подружжя у виконанні певних ролей у сім'ї.
2. Потреба подружжя у спілкуванні один з одним і з друзями.
3. Пізнавальні потреби подружжя.
4. Матеріальні потреби.
5. Потреба в захисті власної «Я-концепції».

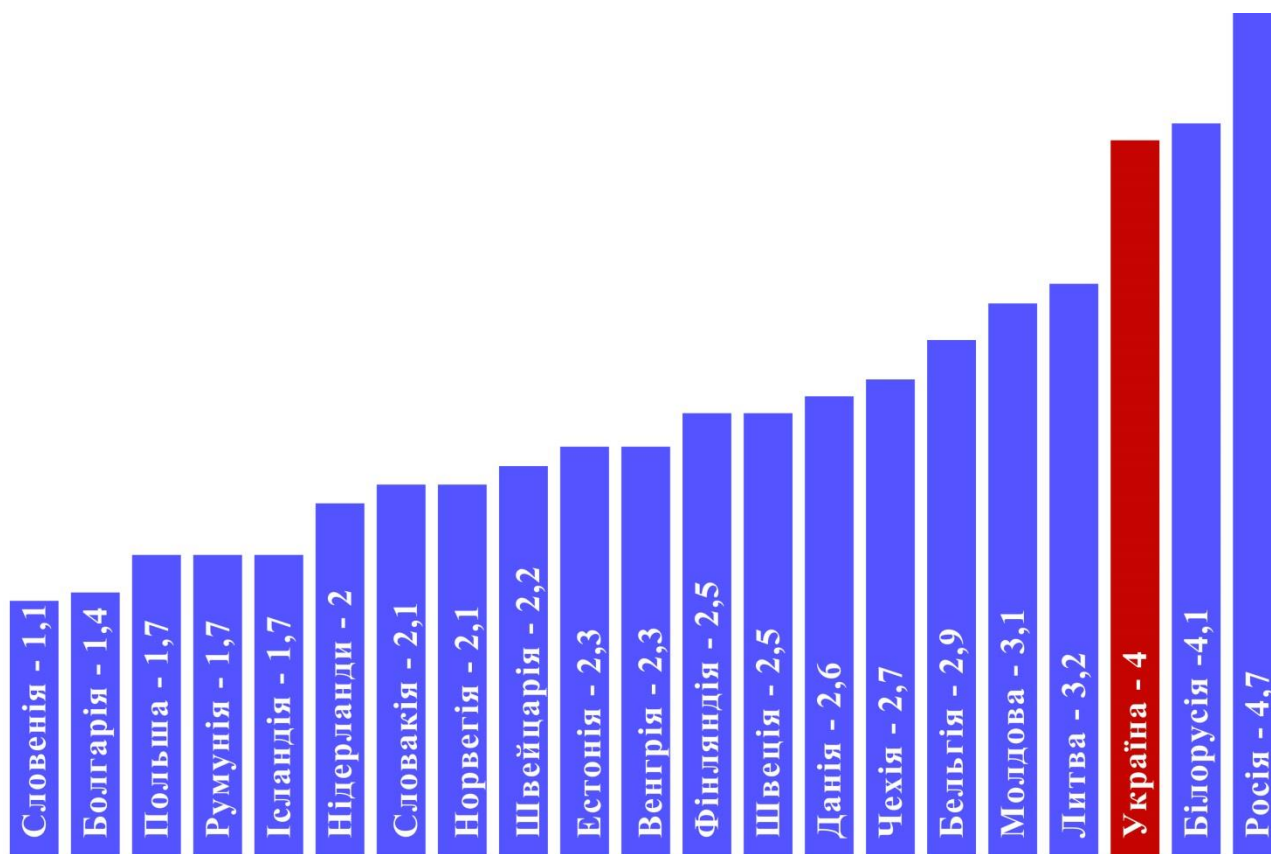

Рис. 2. Кількість розлучень на 1000 населення в 2011 р. у країнах Європи [2]

Результати проведеного ними дослідження показали, що найбільш конфліктною сферою, яка впливає на задоволення шлюбом, є культура спілкування, тобто дотримання чи недотримання подружжям норм повсякденного життя, що регулюють їх моральні відносини. Стабільність шлюбу в значній мірі зумовлена високою культурою спілкування шлюбних партнерів, порушення якої негативно впливає на їх взаємовідносини, що призводить до виникнення стійких, хронічних конфліктів у родині.

Серйозною сучасною проблемою є те, що час сімейного спілкування часто замінюється активним використанням членами сім'ї мобільних пристроїв (гаджетів), що дуже вдало проілюстровано на сайті іспанської молодіжної асоціації преси «Перша новина» («Primeras noticias») [5] (рис. 3): «У кожного свій монітор, в який він дивиться. Нікому особливо не цікаво, що там в моніторі в іншого».

Другим за значенням джерелом конфліктів у родині виявилась недостатнє задоволення потреби в захисті «Я – концепції». Третє місце за конфліктності займають дві сфери взаємодії подружньої діади: 1) рольова (задоволення рольових потреб подружжя: матері-батька, чоловіка-дружини, господаря-господині, чоловіки-жінки, голови сім'ї); 2) інформаційна (інформованість про різні сторони життя і особисті особливості партнера).

Таким чином, взаємне задоволення шлюбними партнерами своїх основних потреб, позитивний характер особистих взаємовідносин, однозначне розуміння сімейних ролей, взаємна інформованість і спільне проведення сімейного дозвілля можуть служити критеріями сумісності шлюбної діади.

Як видно із статистики та наукових соціологічних досліджень ситуація у сфері сімейних відносин потребує заходів для покращення, одним з яких є

організація сімейного дозвілля. Тут важливою стає роль архітекторів, так як актуальним постає завдання збільшувати кількість об'єктів архітектури для сімейного дозвілля.

Рис. 3. Ілюстрація розколу сімейного вечора [5]

На сьогоднішній день в Україні є дуже мало центрів сімейного дозвілля, а існуючі створені без врахування відповідних особливостей. Планувально-функціональні та об'ємно-просторові вирішення таких соціально спрямованих об'єктів повинні залежати від: специфіки психології сім'ї; факторів, які негативно чи позитивно впливають на розвиток та збереження сім'ї; можливих способів проведення сімейного дозвілля; умов навколишнього середовища.

З усього вище сказаного випливає, що вирішення означеної проблеми потребує ґрунтовного наукового підходу для визначення принципів та рекомендацій архітектурно-просторової організації таких об'єктів. Дослідження повинне базуватись на соціологічних та психологічних знаннях у сфері сім'ї, від чого воно набуває особливої специфіки.

Список використаних джерел:

1. Исаев Б. А. Социология в схемах и комментариях [Текст]: учебное пособие / Б. А. Исаев. – СПб.: Питер, 2008. – 224 с. : ил.
2. Кожен другий шлюб в Україні розпадається через нерозуміння і алкоголізм [Електронний ресурс]: Незалежне бюро новин. – Режим доступу: <http://nbnews.com.ua/ua/tema/98031/>
3. Левкович В. П. Социально-психологический поход к изучению супружеских конфликтов [Текст]: психологический журнал / В. П. Левкович, О. Э. Зуськова. – 1985. – № 3. – С. 42-47.
4. Слюсар Л. І. Розлучення в Україні в демографічному вимірі: минуле і сучасність / Л. І. Слюсар // Демографія та соціальна економіка. – 2014. – № 2(22).
5. Somos adictos a las redes sociales? [Електронний ресурс]: іспанська молодіжна асоціація преси «Primeras noticias». – Режим доступу: <http://primerasnoticias.com/laberintodepalabras/2015/01/08/somos-adictos-a-las-redes-sociales/>